

mei 03
2026

RÉGI-ÚJ MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET | HUNGARIAN ARCHITECTURE + UTÓIRAT | POST SCRIPTUM XXVI. 146.

A Magyar Építőművészek Szövetségének kulturális folyóirata 1903-tól | Cultural magazine of the Association of Hungarian Architects since 1903

RUSZTIKUS HARMÓNIAK

KISBÍRÓ-HÁZ, KŐVÁGÓÖRS

Építészek / Architects: VARGA N. DÁNIEL, KABDEBÓ ZOLTÁN

Szöveg / Text: GÉCZI JÁNOS

Fotók / Photos: HOLLÓ HUNOR

A karakterében kevésbé balatonparti, inkább a dombok határolta Káli-medencére jellemző kvarchomokkő-kitörésektől szabdalt lankák közötti Kővágóörs délről nyitja a kistájat. A település a történetét visszavezeti az Árpád-kori alapításig, a falu szerkezeti-építészeti karakterét a mai napig meghatározza a térség nemesi örökségének hagyománya.

A természeti és a civilizációs hagyománya fennmaradásához hathatósan járul hozzá, hogy a 1984-től úgy a medence, mint az Örs nemzetség szállásterületén létesült falvak, köztük a legszebbnek tartott, alig hétszáz állandó lakosú Kővágóörs is a Tájvédelmi Körzet része. A védettség fenntartásának fontos eleme a helyiek kulturális szemlélete és annak ezeregy tárgyi-építészeti eleme. A lakosság mentalitásának sajátosságát – s lényegében a közép-európai specialitás egyik hangsúlyát – példázza az egymás közelében található evangélikus templom és az ellenreformáció idején az egri Eszterházy-püspök segítségével megépült katolikus templom különös ellentéte-összetartozása, valamint az eltérő vallású családok különböző familiáris, s ebből következő antropológiai hagyományokhoz kötődése, amely

a porták és épületek szerkezetét, illetve használati módjukat befolyásolta. A mezővárosiasból lassan üdülőfaluvá alakult település számos műemlék építménye, mindenekelőtt védett lakóházai a vidék kulturális sokrétűségének tanúi is, éppen ezért kedvelik azok az építészek, akik egyik-másik porta felújításában közreműködhetnek. A falu a bebírók – az itt rusztiikus hangulatra vágyó, a házakat pihenésre használók – jóvoltából is őrzi saját tradícióit.

A 250 éves, nádfedeleles Kisbíró-ház ugyancsak műemlék, amelynek értékét a korábbi – amúgy építész – gazdája is nagyra értékelte és negyven éven át fenntartotta. Neki is köszönhető, hogy megmaradt a főépítmény parasztházi jellege, amelyhez hozzátartozott a szintén megtartott különálló pince és a gazdasági épület. Az új tulajdonos elképzelése szerint az épületegyüttes kívül-belül üdülésre alkalmassá alakult át, a vele együtt a vidéki hangulatú udvar is, amely sokféle tevékenység végzésére alkalmas közös térséggé változott. Igényes, nagyvonalú és ízléses lélettér – amely nem rejtje véka alá a személyes elvárásokat, s többnyire érvényesülni tudnak, mert megmaradtak a vidék és a település sajátjaiból következő, archaikus építészeti-életviteli jellemzőinek, azaz a lakosság térképzésének megjelenítései.

Az eredetileg lakhelyként és mindennapi tevékenység helyszínéül szolgált, jó tagolású, háromkéményes parasztház soros, egy tengelyre fűzött helyiség-elrendezésű. Az átépítés során megmaradt az utcafront felé nyíló ablakú gyerekszoba, a központi konyha utódja, mellékhelyiségek és a hálósoba, a sort zárva azonban a zegzugos terek összenyitása révén, a ház végében – visszabontás és újjáépítés révén – méretes, tetőfedeleles, a ház vendégeit is befogadni képes szoba létesült. Amíg a gyermekszoba és a fogadótér-konyha előtt tornác húzódik, az épület végébe helyezett magas és nagy terű nappalszoba udvar felőli oldala elhúzható ablakokkal rendelkezik, így olyan, egyidejűleg konyha-étkező-nappali-terasz jöhetett létre, amely a ház központjává vált. Külön áll a présház és a néhai istállóból, illetve

Vezető tervezők / Lead architects:
Varga N. Dániel, Kabdebó Zoltán

Építész munkatársak /
Fellow architects:
**Ambrusz Vivien Emese,
Székely Lajos, Nagy Olivér**

Belsőépítészet / Interiors:
**BRB Architect & Design Stúdió,
Bogár Róbert, Szombathy Livia**

Építéstörténet / Building history
expert:
Csomortány Levente

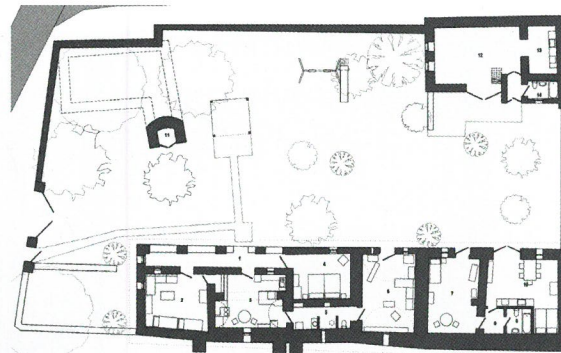
Tájépítészet / Landscape:
Fehér Gábor, Fehér-Kvasz Rita

Épületgépészet / HVAC:
Vörös Tamás

Épületvillamosság / Electrical
engineering:
Juhász József, Cserép András

Tartószerkezet / Structure:
Árva Péter

Kivitelező / Main contractor:
Laterex Építő Zrt.

pajta-kocsiszínból kialakított vendég- és fürdőszoba, amihez szauna is csatlakozik, továbbá egy fedett, társaságot is ellátó kerti konyha.

Ahogy a kapu előtti térségét, úgy a káprázatos méretű udvar jellegét is meghatározza a talaj mélyéből kibukkanó terjedelmes, legömbölyödött szikla, amelyek a valamikori Pannon-tenger megkövesedett homokturzásainak maradvékai. A kovás kőtömbökből vágták egykoron a telek robusztus, embernél magasabbra emelkedő rakott kőfalát és markáns kapuzatát, az udvar szintje alá bújtatott pince bejáratát, és ilyenből faragták a vízcsap alatti, egykor a présből kifolyó must egybegyűjtésére használt köteknőt. De ilyen kőzet kisebb darabjaival keretezték a főház utcai, hátsó, támoszlopos fala lábazatához terített, öklömnyi – de más vidékről hozott, világos

színű – kavicsokkal kialakított sávot is, amely a vízelvezetést hivatott biztosítani. A jóformán csak gyeppel borított, tágas udvar jelenlegi fő attrakciói a vidék hangúlyait megjelenítő 'véletlen' kőtömbök, s a kevésbé sikerületlen, sötét bazalttörmelékkel borított kocsibeálló, illetve a néhány facsemete. A régi hangulatot azonban felébreszti az egykori előkert hatalmas rózsafája, a telekhatár közelében meghagyott öreg fák, a borostyánfutások, és a házból udvarra tekintők látványát zöld falként lehatároló, már az utcán nevelt örökzöld életfák.

A falu amúgy takarosán gondozott és a vidéken kötelező célszerűségeknek megfelelően kialakult utcái, kisebb-nagyobb terei az urbanizáció által jónak talált növényzettel rendelkeznek. Fenyvek, platánok, juharok, amelyek egytől-egyig betelepítettek. A szórvány dión, meggyen, körtén kívül nem emlékeztet a falu növényállománya a mezővárosi, de még a kisközségi múltira, vagy a kistájon őshonos vegetációra sem. A település köztereinek és privát udvarainak növényzete nem egyezik meg táj eredetileg mészkerülő tölgyeseinek ökológiai sajátosságaival.

Rustic Harmonies Kisbíró House, Kővágóörs

The townscape of Kővágóörs, which is less reminiscent of the shores of Lake Balaton and more characteristic of the Káli Basin — surrounded by hills and criss-crossed by gentle slopes dotted with outcrops of quartz sandstone — opens the micro-region from the south. The settlement traces its history back to its founding back in the Árpád era, and the village's structural and architectural character remains defined to this day by the region's noble heritage. An important component in preserving this heritage is the cultural outlook of the locals and its tangible architectural features. The 250-year-old, thatched-roof Kisbíró House is also a historic protected monument, the value of which was highly appreciated by its former owner, who maintained it for forty years. Thanks to him, the main building has retained its original vernacular farmhouse character, along with the separate cellar and outbuilding, which have also been preserved. In line with the new owner's vision, the building complex has been transformed inside and out into a vacation retreat, along with the courtyard, which has a certain rural atmosphere and has been transformed into a communal space suitable for a variety of activities. A sophisticated, spacious, and tasteful living space — one that does not hide personal expectations, and where they can largely be realized because the archaic architectural and lifestyle characteristics stemming from the unique features and faculties of the countryside and the village have been preserved, that is, the manifestations of the local community's spatial organization.

WEICHINGER MIKLÓS
építész, belsőépítész

Diploma / Degree

1992 Magyar Iparművészeti Egyetem
1994 Magyar Iparművészeti Egyetem, mesterdiploma

Oktatói tevékenység / Teaching activity

1996–1998 BME Középülettervezési Tanszék, témavezető

Válogatott munkák / Selected projects

Lánchíd 19 Design Hotel (Sugár Péterrel)
Origo Filmstudio központi épület belsőépítész (B-W Studio)
Magyar Közjegyző Kamara székház
Koreai Kulturális központ
Laurus irodaház
Bagatelle Gardenhouse Hotel, Budapest (B-W Studio)
Normafa Park Sportközpont, Budapest

Pályázatok / Competitions

Római-parti sport- és rendezvényközpont, 2015, 1. díj
Normafa Park Sportközpont, 2016, 1. díj

Díjak / Awards

2011 Saint Gobain építészeti díj
2012 Év Háza Különdíj
2015 Creaton Legjobb épület 3. díj
2016 Év Társasháza 1. díj
2018, 2021 Év Háza Különdíj
2022 Média Építészeti Díja
2023 Év Háza Fődíj

Iroda / Office

Benczúr-Weichinger Studio Kft.
1126 Budapest, Böszörményi u 19/a.
+36 (30) 971 0021

www.studiobw.hu

KABDEBÓ ZOLTÁN
építésztervező művész, belsőépítész

Diploma / Degree

2006 SZIE Ybl Miklós Főiskola
2009 PTE Pollack Mihály Műszaki Kar

Válogatott munkák / Selected projects

2011 Zelnik István Délkelet-ázsiai Arany múzeum, Budapest
2011 Jeles Villa, Budapest
2013 Györgytea Mintabolt, Budapest
2022 Álmodó Álmodói 20 Kiállítás, Budapest
2023 REED HOTEL & BISTRO, Siófok
2024 Villa Pelső, Balatonvilágos
2025 Kisbíró-ház műemléki felújítása, Kővágóörs
2025 Virányosi Villaépület, Budapest

Pályázatok / Competitions

2018 BGE Könyvtár, III. díj
2022 MCC Révfülöpi diáktábor, I. díj
2022 Biai Református Általános Iskola, megvétel

Díjak / Awards

2025 Év Háza – MÉK szakmai különdíj
2026 Prefarenzen díj
2026 BIG SEE Architecture Award

Iroda / Office

A Fiúk Építész Stúdió
1063 Budapest, Kmety György 15.

www.afiuk.hu

VARGA N. DÁNIEL
építész mérnök

Diploma / Degree

2005 BME

Válogatott munkák / Selected projects

2011 Zelnik István Délkelet-ázsiai Arany múzeum, Budapest
2011 Jeles-villa, Budapest
2013 Györgytea Mintabolt, Budapest
2022 Álmodó Álmodói 20 Kiállítás, Budapest
2023 REED HOTEL & BISTRO, Siófok
2024 Villa Pelső, Balatonvilágos
2025 Kisbíró-ház műemléki felújítása, Kővágóörs
2025 Virányosi Villaépület, Budapest

Pályázatok / Competitions

2018 BGE Könyvtár, III. díj
2022 MCC Révfülöpi diáktábor, I. díj
2022 Biai Református Általános Iskola, megvétel

Díjak / Awards

2025 Év Háza – MÉK szakmai különdíj
2026 Prefarenzen díj
2026 BIG SEE Architecture Award

Iroda / Office

A Fiúk Építész Stúdió
1063 Budapest, Kmety György 15.

www.afiuk.hu

HŐNICH RICHÁRD DLA
építész

Diploma / Degree

1991 BME Építészkar
1994–1996 Mesteriskola
2003 BME DLA fokozat

Oktatói tevékenység / Teaching activity

1995– BME Középülettervezési Tanszék, 2006– Mesteriskola

Válogatott munkák / Selected projects

1998 Fény utcai piac, Budapest (társak: Cságoly Ferenc, Bozó András)
2002 Alkotás Point Irodaház, Budapest (társak: Cságoly Ferenc, Keller Ferenc)
2005 Infopark C-épület, Budapest (társak: Pálffy Sándor, Félix Zsolt)
2010 Kodály Központ, Pécs EKF 2010 (társak: Keller Ferenc, Fialovszky Tamás, Solyom Benedek)
2016 Széll Kálmán tér rendezése, Budapest (társak: Fialovszky Tamás, Solyom Benedek, Kenéz Gergely, Jedlicska Gergő)
2020 Pilisi Len Látogatóközpont, Pilisszentiván (társ: Nagy Péter)

Pályázatok / Competitions

2021 Nyugati pályaudvar, 2. díj (AREP – Építész Stúdió konzorcium)
2018 Magyar Közlekedési Múzeum új épületgyűjtése, 3. díj
2025 Magyar Természettudományi Múzeum Gyűjteményi Központ, 1. díj (Sordo Madaleno – Buro Happold – Építész Stúdió konzorcium)

Díjak / Awards

1991 Diplomadíj
1998 Budapest Építészeti Nívódíja, Oklevél
1999 Pro Architectura díj
1999 Ex Aequo díj, 4. Építészeti Világkiállítás, Sao Paolo
2003 Budapest Építészeti Nívódíja
2005 XI. kerületi Pro Architectura díj
2010 Pro Architectura-díj
2010 Pro Communitate díj, Pécs
2011 hg.hu Design Award, I. díj
2011 Média Építészeti Díja közönségszavak
2011 Ybl Miklós-díj
2017, 2021 Év Háza különdíj
2025 Év Balatoni Háza

Iroda / Office

Építész Stúdió
1016 Budapest, Krisztina krt. 71.

www.epstudio.hu